

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR

Justitiestraat, 21, Antwerpen.

Opgaaft betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen.

WETGEVING OP DE VREEMDELINGEN

GRONDWETTELIJKE PRINCIEPEN EN RECHTSEVOLUTIE

Onze Grondwet, in haar artikel 128, heeft het regiem aangeduid waaraan de vreemdelingen onderworpen worden :

« Ieder vreemdeling, die zich op het grondgebied van België bevindt, geniet de bescherming, verleend aan personen en goederen, behoudens de bij de wet bepaalde uitzonderingen. »

Deze tekst werd als volgt toegelicht door den verslaggever, Mr. Raikem :

« La section centrale a pensé que la protection accordée à l'étranger doit être la règle, et que le législateur seul peut y apporter des exceptions. Par là les étrangers sont placés sous la protection de la loi : aucune autorité autre que le pouvoir législatif ne peut prendre des mesures exceptionnelles à leur égard. » (1)

Wat wordt er verstaan door « uitzonderingen » ?

In zijn commentaar schrijft Thonissen (2) :
« De eer en 's lands tradities eischen dat de nationale gastvrijheid breed worde toegepast, doch anderzijds moet de vreemdeling die er van geniet, zich waardig toonen der bescherming welke hij op Belgisch grondgebied vindt. Wanneer hij misbruik maakt van onze vrije instellingen en de openbare orde krenkt; indien zijne tegenwoordigheid gevaarlijk wordt voor onze medeburgers, dient de Regeering ge-

» machtigd te zijn hem te onderwerpen aan uitzonderlijke maatregelen, en zelfs, zoo noodig, » hem te dwingen het Koninkrijk te verlaten. »

En verder nog :

« Er bestaat geen ander land in Europa, waar, » voor wat betreft het grondwettelijk principie » der persoonlijke vrijheid, de vreemdeling op » elk gebied, op denzelfden voet behandeld » wordt als de staatsaangehoorigen. Deze principie » hebben den wetgever bij de uitvaardiging der wetgeving op de uitdrijving der » vreemdelingen geleid. »

En om nog nauwkeuriger het inzicht van den wetgever en de principiepen te kenteekenen, zegt Thonissen nog verder :

« De Belgische Regeering moet vooral vermijden de rol te spelen van agent of medeplichtige der politieke wraaknemingen van vreemde Regeeringen. »

Uit deze teksten en dit commentaar kunnen wij reeds onmiddellijk de volgende gevolgtrekkingen afleiden : de gastvrijheid en de bescherming zijn volledig, wel voorziet de Grondwet eventuele uitzonderingen te nemen door de wetgevende macht, doch dit slechts tegenover vreemdelingen die misbruik zouden maken en van deze gastvrijheid en van deze bescherming. Hunne hoedanigheid alleen van vreemdeling kan geen uitzonderingsmaatregel verrechtvaardigen, dit zou ongrondwettelijk zijn daar dit

tegenstrijdig zou zijn met het grondwettelijk principieel der bescherming.

En ten tweede, slechts de wetgever kan eene grondwettelijke uitzondering voorschrijven; de uitvoerende macht zou ongrondwettelijk handelen indien zij, door administratieve maatregelen, aan de rechten tornde en de door artikel 128 der Grondwet verleende bescherming aan de vreemdelingen ontzegde.

* * *

Wat er valt op te merken is dat de Grondwet slechts gewag maakt van vreemdelingen, die zich op het Belgisch grondgebied bevinden, zonder melding te maken van een verschil tusschen hen die er « gehuisvest zijn » en hen, die er zich « slechts bevinden ».

In de rechtspraak reeds wordt dit verschil dikwijls voorgebracht als argument om de uitzondering voor zekere vreemdelingen wettelijk te rechtvaardigen.

Zoo besluit een arrest van het Verbrekingshof, in zake Jones (4), dat de vreemdelingen, die geen huisvesting in België hebben, onderworpen blijven aan de toepassing der bepalingen van artikel 9 van het Decreet van 23 Messidor Jaar III.

Zoo ook worden de maatregelen van verwijdering en de administratieve in hechtenisneming toegepast volgens het Decreet van 23 Messidor Jaar III, en de wet van 28 Vendémiaire Jaar VI, regelmatig verklaard door een vonnis van het Vredegerecht te Antwerpen op 18 Juni en een vonnis der Rechtbank van Antwerpen op 20 Juli 1887. (5)

De wet van 12 Februari 1897 omlijnt en beschrijft uitdrukkelijk het recht van uitdrijving voor wat betreft de vreemdelingen « gehuisvest » in België en de wering en de uitdrijving der niet-gehuisvesten, en het commentaar dier wet oppert de meening dat het recht van wering en van uitdrijving noodzakelijkerwijze dit van aanhouding behelst. (6)

Voor wat deze inhechtenisneming betreft, schrijven de Pandectes Belges (7) dat artikel 7 der Grondwet, welk voorziet dat, buiten het geval van heeterdaad niemand mag aangehouden worden dan op een gemotiveerd bevel van den rechter, slechts toepasselijk is voor het geval van rechterlijke vervolgingen, doch niet op de bepalingen betreffend de politie der vreemdelingen, welke slechts administratieve maatregelen zijn van voorkomenden aard.

Trouwens schreef de heer Woeste, in zijn verslag op het wetsontwerp van 12 Februari 1897 :

« Er dient vastgesteld te worden dat de wet » slechts toepasselijk is op de vreemdelingen in » ons land gehuisvest. De andere vreemdelingen » worden beheerd door andere wetsbepalingen, » namelijk door artikel 9 van het Decreet van » 23 Messidor Jaar III, welke hier niet in zake » zijn. » (8)

Het blijkt dus wel dat het Decreet van 23 Messidor Jaar III, zoowel als de wet van Vendémiaire Jaar VI, van toepassing zijn en blijven, en het is dan ook, om met kennis van zaken te kunnen oordeelen, geraadzaam de oorspronkelijke teksten te herlezen, minstens voor wat betreft de bepalingen welke niet meer in het bijzonder de toenmalige tijdsomstandigheden betreffen, doch deze welke de heden nog toe te passen principieën verkondigen.

Men vindt ze : 1° in artikel 9 van het Decreet van 27 Messidor :

« Tout étranger, à son arrivée dans un port » de mer ou dans une commune frontière de la » République, se présentera à la municipalité; » il déposera son passeport, qui sera envoyé de » suite au Comité de Sûreté Générale, pour y » être visé.

» Il demeurera, en attendant, sous la surveillance de la municipalité, qui lui donnera » une carte de sûreté provisoire énumératrice » de la surveillance. »

En 2° in artikel 7 der wet van 28 Vendémiaire Jaar VI :

« Tous étrangers voyageant dans l'Intérieur » de la République ou y résidant sans avoir une » mission des puissances neutres et amies re- » connue par le Gouvernement français, ou sans » y avoir acquis le titre de citoyen, sont mis » sous la surveillance spéciale du Directoire » exécutif, qui pourra retirer leurs passeports » et leur enjoindre de sortir du territoire fran- » çais, s'il juge leur présence susceptible de » troubler l'ordre et la tranquillité publique. »

Wij moeten hier nogmaals aanstippen dat, zelfs gedurende de oorlogsjaren en de Fransche revolutionaire periode, de uitdrijving en de verwijdering van vreemdelingen slechts voorzien werd voor het geval hunne tegenwoordigheid de openbare orde in het gedrang brengen zou, of hunne houding gevaarlijk voor de rust kon worden.

Het recht wordt aan de vreemdelingen niet

ontzegd in het Rijk te komen en eene onregelmatige tegenwoordigheid wordt door geen enkele strafbepaling beteugeld.

De eenige sanctie die voorzien wordt, is de wering of de uitdrijving.

* * *

De Koninklijke Besluiten van 15 December 1930, 14 Oogst 1933 en 31 Maart 1936, zijn niet zonder belang voor wat de studie betreft der evolutie inzake vreemdelingenpolitie. Het verschil van behandeling aan de staatsburgers en aan de vreemdelingen voorbehouden, wordt verscherpt, of deze laatste huisvesting genieten of niet.

Het eerste stelt de voorwaarden vast om toelating te bekomen om te arbeiden in België; het tweede, 14 Oogst 1933, is van fiscaal aard en ordent verschillende reeds bestaande bepalingen, en het derde, 31 Maart 1936, heeft insgelijks voor doel de regeling en het gebruik van vreemde werkkrachten.

De jongste wetgeving, ten slotte, en namelijk het Besluit-Wet van 28 September 1939, heeft als basis gansch nieuwe principes aangenomen.

De vreemdelingen moeten eene vergunning bekomen van den Minister van Justitie om in België te komen of te verblijven, en de vreemdeling welke, zonder deze vergunning in het Rijk gekomen is of er verblijft, wordt gestraft met eene gevangenisstraf van acht dagen tot een jaar, en met eene geldboete van fr. 100 tot fr. 1000.

Hij die den vreemdeling helpt of bijstaat, wordt gestraft met eene gevangenisstraf van 15 dagen tot twee jaar en met eene geldboete van fr. 200 tot fr. 5000.

De nieuwigheid bestaat hierin dat, zooals wij het gezien hebben (de door de Openbare Veiligheid genomen maatregelen, van administratieven aard zijnde), het verzuim of de ontduiking eener administratieve formaliteit tot een misdrijf wordt verheven, dat beteugeld wordt door geldboeten en gevangenisstraf, en dat zelfs de behulpzame Belgische staatsburger tot nog zwaardere straffen veroordeeld wordt.

Het natuurlijk gevolg van deze juridische nieuwigheid is ook ten eerste dat aan alle politieke vluchtelingen het binnenkomen op Belgisch grondgebied ontzegd wordt, daar uit den aard zelve van hun toestand, zij geen regelmatige paspoorten kunnen bezitten en ook de toelating om in België te verblijven slechts bekomen kunnen als wanneer zij er zich reeds, dus on-

regelmatig, bevinden; en ten tweede, dat ipso facto ook de statenloozen en uitgebuerden het recht op verblijf ontzegd wordt en, meteen, de internationale overeenkomsten gesloten te Den Haag op 12 April 1930, zooals deze van 28 October 1933, te niet gedaan worden.

Weliswaar behoudt de vreemdeling het recht, en heeft hij, volgens art. 4 1° van het Koninklijk Besluit van 20 Oogst 1939, ook den plicht, voor de bevoegde Commissie der Vreemdelingen, ingesteld door het Ministerieel Besluit van 8 November 1933 en door de Koninklijke Besluiten van 20 Februari 1930 en 20 Oogst 1939, zijne hoedanigheid van vluchteling te doen vaststellen.

Het is dus ook vanzelfsprekend dat, wanneer een vreemdeling zich tot deze Commissie gewend heeft en deze nog geen uitspraak gedaan heeft, de Rechtbanken geene straffen hic et nunc kunnen uitspreken om te verklaren of deze vreemdeling zich al dan niet onregelmatig op ons grondgebied bevindt.

De Rechtbank van Antwerpen heeft trouwens onlangs, in dien zin, drie vonnissen geveld.

* * *

De vraag stelt zich ook nog te weten of het Koninklijk Besluit van 28 September 1939, genomen ingevolge de wet van 7 September, waarbij aan den Koning buitengewone machten werden toegekend, de juridische nieuwigheden wel kan rechtvaardigen.

Het Koninklijk Besluit van 28 September 1939 duidt zelf de reden aan edezer nieuwsoortige wetgeving, n.l. de verzekering van de veiligheid van den Staat en den openbare rust door nieuwe politiematregelen op de vreemdelingen.

Brengt een vreemdeling, door zijn tegenwoordigheid alleen, omdat hij uit een ware hel ontvlucht is, de veiligheid en de rust van den Staat in gevaar?

De tegenwoordigheid van den vreemdeling, als dusdanig, zonder dat er andere redenen bestaan van delictueelen aard, van economisch, sociaal of politiek gevaar, als een misdrijf bestempelen, stuit ontegensprekelijk tegen de beginselen van menschlievendheid en gastvrijheid in onze Grondwet voorzien.

Indien de wet van 7 September 1939, in de zeer bijzondere omstandigheden welke wij beleven, bijzondere machten aan den Koning verleent om de openbare rust te verzekeren, dan kan een Koninklijk Besluit op grond van deze

wet slechts strafbepalingen voorzien, voor zoo-
veel deze rust in gevaar wordt gebracht.

Doch verklaren, zooals het Koninklijk Besluit van 28 September het doet, dat een vreemde vluchteling deze rust zou storen of de veiligheid van den Staat in gevaar zou brengen door alleen zonder eene voorafgaandelijke vergunning van den Minister van Justitie in België aanwezig te zijn, en dit verzuim met geldboete en gevangenisstraf beteugelen, is eene uitbreiding geven aan den geest der wet van 7 September 1939, welke de wetgever nooit voorzien en zeker nooit gewild heeft.

* * *

Een laatste woord :

In eene brochure, met een voorwoord van den heer de Foy, administrateur der Openbare Veiligheid (9), besluit de auteur dat hij ook de meening toegedaan is dat het noodig is de wetgeving op de politie der vreemdelingen te verjongen en samen te ordenen, en dat hij elk initiatief desaangaande met vreugde zou begroeten. Hij maakt de wetgevende macht aansprakelijk voor den tegenwoordigen toestand.

Dit verwijt wordt gericht aan een verkeerd adres.

Het is niet de wetgevende, doch de uitvoerende macht, die door het Koninklijk Besluit van 28 September 1939 en zijne juridische nieuwigheden het gansche vraagstuk op stelten heeft gezet.

Zij is het, die vergeten heeft op 28 September 1939, hetgeen zij zelve op 20 Oogst 1939 verkondigd had.

Eene samenordering der twee Koninklijke Besluiten van 20 Oogst en 28 September 1939 zou reeds voldoende zijn om aan dit uiterst moeilijk vraagstuk der vreemdelingen een gezonde en redelijke oplossing te geven.

Wij zien namelijk deze oplossing in het vaststellen der hiernavolgende voorschriften :

1° Melding binnen de drie dagen der aankomst bij de gemeente-overheid zooals in het Decreet van Messidor.

2° Verzoek om voor de Vreemdelingencommissie te verschijnen in een kort termijn, als in het Koninklijk Besluit van 20 Oogst 1939.

3° Na besluit dezer Commissie, verleende vergunning of termijn om het land te verlaten.

4° Strafbepalingen voor degenen welke zich aan de besluiten der Commissie niet zouden onderwerpen.

De grondwettelijke principes van artikel 7 en 128 zouden aldus geëerbiedigd zijn, de onmenselijke preventieve in hechtenis stellingen zouden een einde nemen en ook het behouden in de gevangenissen, te dier gelegenheid « huizen van arrest » betiteld, zouden ophouden.

Overtreders of degenen, die de rust en de orde storen zouden alleen aangehouden en verwijderd worden, of degenen welke zouden veroordeeld zijn door de Rechtbanken na beslissing der Vreemdelingencommissie.

En, daar men nu toch de Rechtbanken met vreemdelingenzaken overlast, stelt zich de vraag of de bevoegdheid der Vreemdelingencommissie niet heel eenvoudig aan de Raadkamers en aan de Kamers van Inbeschuldigingstelling zouden kunnen overgemaakt worden, zooals dit reeds gebeurt voor de procedure van uitlevering. Dan ook vraagt men slechts aan de Kamer van Inbeschuldigingstelling een advies.

En meteen zou men terugkomen tot onze traditioneele juridische opvattingen, en tot de huldiging der breede menschlievende gevoelens van gastvrijheid en bescherming, tot den eerbied der persoonlijke vrijheid als onaantastbaar principie in onze Grondwet opgeschreven.

Louis JORIS.

- (1) Les Travaux du Congrès. Huytens. T. IV. Blad. 111.
- (2) La Constitution Belge. Thonissen. N° 573.
- (3) Thonissen. Idem. N° 573.
- (4) Arrest 13 Januari 1848.
- (5) J. T. 1887. Vol. 1506 en 1503.
- (6) Nouvelles. Lois politiques et administratives. Tome II. N° 116.
- (7) Pandectes Belges. V° Détentions illégales et arbitraires. N° 10 en volg.
- (8) Verslag. Zitting 18 December 1896. N° 55. Bl. 86.
- (9) Notice Juridique de la Police des Etrangers, 1939. Type de l'Institut cartographique militaire.

VLAAMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP
" HET RECHTSKUNDIG WEEKBLAD " !!!

RECHTSPRAAK

120

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

8e Kamer. — 25 Maart 1939.

Voorzitter : M. De Landtsheer.
Raadsheeren : MM. Lacroix en Van Laethem.
Op. Min. : M. Van den Eynde de Rivieren.
Pleiters : Mrs Stuyck, Craeybecks en Pirson.

KRANKZINNIGHEID. — Vernietiging van Akte. — Voorwaarden.

Een klacht neergelegd op het Parket wegens verduistering eener som, mag niet worden gelijkgesteld met de inleiding eener vordering tot vernietiging van een akte op grond van art. 504 B. W.

Zoolang er geen vonnis van ontzetting werd gewezen, kan alleen de contracteerende partij optreden om de vernietiging van een akte, hoofdens krankzinnigheid, te vorderen; de uitzonderingsvoorschriften door den wetgever gesteld bij art. 504 B. W. dienen stipt nageleefd te worden vermits zij inbreuk maken op het streng verbod dat ditzelfde artikel uitdrukkelijk opgeeft.

Mulder t/ Derboven.

Gelet op het vroeger gebeurde en namelijk in behoorlijken vorm voorgebracht het vonnis op 11 Maart 1938 uitgesproken door de rechtbank van eersten aanleg te Antwerpen;

Aangezien het beroep, ten gepasten tijde ingediend, regelmatig voorkomt en er toe strekt genoemd vonnis hooren te niet doen waarbij de rechtbank de vraag van beroepen heeft ingewilligd;

Aangezien beroepsters, om deze beslissing af te keuren, beweren dat de voorwaarden opgelegd door artikel 504 B. W. in het huidige geval niet vervuld zijn en dat dienvolgens de eisch van beroepen niet ontvankelijk dient verklaard;

Aangezien beroepen, erfgenamen van Derboven Karel, deze stierf op 12 December 1937, het eens zijn met beroepsters om te verklaren dat uit de bestreden daad (leening op hypotheek bij akte op 22 Juni 1936 verleden voor notaris Heylaerts) geen enkel bewijs der krankzinnigheid van wijlen Derboven Karel blijkt;

Aangezien het daarenboven vaststaat dat de ontzetting van Derboven Karel nooit uitgesproken geweest is en evenmin vóór zijn afsterven aangevraagd werd;

Aangezien beroepen echter aanvoeren dat zij vóór het overlijden van hun vader de betwiste akte aanvielen, daar zij op 16 November 1936 op het parket te Antwerpen een klacht neerlegden waarbij zij den heer Procureur des Konings verzochten een

onderzoek te doen instellen nopens de verdwijning der som van 40.000 frank door Derboven Karel ontleend op 22 Juni 1936;

Aangezien beroepen tevergeefs voorhouden dat hun klacht moet gelijk gesteld worden, met de inleiding eener vordering tot vernietiging van de akte van 22 Juni 1936, vermits dusdanige vordering onvermijdelijk voor het burgerlijk gerecht moet ingespannen worden;

Dat beroepen trouwens zelf tot die vaststelling gekomen zijn, daar zij, bij de dagvaarding van 31 Januari 1938 beroepsters voor de rechtbank van eersten aanleg opriepen ten einde de nietigheid en minstens de ongeldigheid der leening te hooren verklaren uit oorzaak van krankzinnigheid van den ontleener;

Aangezien beroepsters bovendien te rechte opmerken dat, zoolang er geen vonnis van ontzetting gewezen werd, Derboven Karel alleen bevoegd was en hij alleen kon optreden om de door hem op 22 Juni 1936 verrichtte daad te bestrijden en de vernietiging er van teweeg te brengen (art. 502 B. W.);

Overwegende dat ongetwijfeld de uitzonderingsvoorschriften door den wetgever gesteld bij art. 504 B. W. stipt dienen nageleefd te worden, vermits zij inbreuk maken op het streng verbod dat ditzelfde artikel uitdrukkelijk opgeeft;

Aangezien er aldus gegronde redenen voorhanden zijn om de vraag van beroepen niet ontvankelijk te verklaren;

Over de gedwongen tusschenkomst der partij van Mr Straetmans :

Aangezien deze zich niet verzet tegen de bindend-verklaring van het arrest voor al de partijen;

Dat er grond is die verklaring, door beroepster aangevraagd, te bevelen;

Aangezien echter de kosten der oproeping van de partij Heylaerts door beroepsters moeten gedragen worden, vermits deze die wijze van behandeling in hun eigen belang verkozen;

Om deze redenen,

Het Hof,

Alle andere besluiten van de hand wijzende, gelet op art. 24 en 41 der wet van 15 Juni 1935, gehoord ter openbare zitting het eensluidend advies van den heer van den Eynde de Rivieren, Substituut-Procureur Generaal; voegt de zaken sub n° 1781 en 18.540 samen;

Ontvangt het beroep en zegt het gegrond;

Dienvolgens, doet het bestreden vonnis te niet en opnieuw beslissende, verklaart de vraag van beroepen niet ontvankelijk, zegt het tegenwoordig arrest voor al de partijen bindend, veroordeelt beroepen tot al de kosten van beide gedingen, behalve deze verwekt door de oproeping van partij Heylaerts die ten laste van beroepsters blijven..

121 HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

10e Kamer. — 4 October 1939.

Voorzitter : M. Pouppez de Kettenis de Hollaeken.
Raadsheeren : MM. Scheyvaerts en Mommaert.
Subst. : Procureur-Generaal M. Sabbe.
Pleiters : Mrs A. Franck, Schiltz en Bernays.

VERKEER. — OPENBARE PLAATS. — BIJZONDER GEVAL.

De Mechelsche plein te Antwerpen heeft het karakter niet van een openbare plein, doch is een eenvoudige verbinding tusschen twee straten. De Lange Gasthuisstraat is een openbare weg waarop twee spoorlijnen loopen; de weggebruiker die door deze straat rijdt heeft zoodoende prioriteit ten overstaan van dengene die over de dwarsche verbinding komt.

O. M. t/ Pays en Dilewyns.

Aangezien op 10 Januari 1939 rond 2 uur 's morgens te Antwerpen, betichte Dilewijns met zijn auto uit de Maarschalk Gerardstraat kwam gereden en langsheen de Mechelscheplein wilde de Lange Gasthuisstraat in de richting van de Huidevettersstraat inrijden; terwijl een auto door betichte Pays gevoerd uit de Lange Gasthuisstraat in de richting van de St Jorispoortstraat afkwam; dat de twee rijtuigen in aanrijding kwamen en een persoon die van achter in den auto van betichte Dilewijns zat, licht gekwetst werd;

Aangezien de Mechelscheplein het karakter van openbare plein niet heeft; dat zij een verbinding daarstelt;

Aangezien de Lange Gasthuisstraat een openbare weg is waarop twee spoorlijnen loopen;

Aangezien betichte Dilewijns die op deze dwarsverbinding reed, secundairen weg ten opzichte van de Lange Gasthuisstraat, verplicht was den doorgang vrij te laten voor den bestuurder Pays die over den hoofdweg reed;

Dat niet mag verweten worden aan betichte Pays dat hij zijne schijnwerpers niet gebruikt heeft; dat hij inderdaad eene plaats naderde waar hij wegens de plaatsgesteldheid den weg kon zien op den noodigen afstand om stil te houden zoo het reglement hem daartoe verplichtte of de veiligheid van het verkeer het eischt;

Aangezien evenmin gebleken is door het onderzoek voor het Hof gedaan als voor deze voor den eersten rechter dat betichte Pays niet voortdurend meester van zijne snelheid gebleven is en deze derwijze niet geregeld heeft dat hij voor zich een voldoende vrije ruimte behoude om voor een hindernis het voertuig tot stilstand te kunnen brengen;

Aangezien geen ander gemis aan vooruitzicht of voorzorg ten laste van betichte Pays is bewezen gebleven maar dat het feit ten laste van betichte Dilewijns vastgesteld bewezen is gebleven;

Dat aan betichte Dilewijns de eerste rechter billijk de strafwet toegepast heeft;

Aangezien betichte Dilewijns de ondergeschikte was van de derde gedaagde burgerlijk verantwoordelijke partij en dat hij het feit gepleegd heeft

tijdens de uitoefening der diensten voor dewelke hij door den derde gebezigd was;

Op burgerlijk gebied :

Aangezien de geheele verantwoordelijkheid van het ongeval ten laste van Dilewijns dient gelegd;

Voor wat de burgerlijke partijen «Eagle Star Insurance» en «Stevedoring C» Pays betreft, dat de gevraagde sommen als billijk voorkomen en dienen toegekend te worden in de mate hierna bepaald;

Aangezien de correctioneële rechtbank slechts bij wijze van aanhangsel oordeelt in burgerlijke verdelingen nevens den openbaren eisch en dit voor zooverre misdrijf is vastgesteld gebleven;

Om deze redenen :

Het Hof, rechtdoende bij tegenspraak;

Gelet op de wettelijke bepalingen in het bestreden vonnis vermeld alsook artikels 24 der wet van 15 Juni 1939 en 211 van het wetboek van Crimineel onderzoek, door den heer Voorzitter ter zitting aangeduid;

Ontvangt de beroepen en er over beslissende :

Doet het bestreden vonnis te niet voor zooveel het betichte Pays verwezen heeft en de geheele verantwoordelijkheid van het ongeval ten laste van betichte Dilewijns niet gelegd heeft;

Het verbeterende :

Spreekt den tweeden betichte Pays vrij;

Verwijst den eersten betichte Dilewijns in de kosten van het strafgeding zoowel in eersten aanleg als in beroep beloopende in 't geheel tot de som van 72,— frank;

Verklaart derde gedaagde burgerlijk en solidairlijk verantwoordelijk met betichte Dilewijns tot de kosten des strafgedings;

En rechtdoende op den eisch van de burgerlijke partijen :

Verklaart zich onbevoegd om te oordeelen nopens den eisch van de burgerlijke partij Antwerpsche Taxi-maatschappij;

Verwijst betichte Dilewijns en de als burgerlijk verantwoordelijke gedaagde partij om solidairlijk te betalen aan de burgerlijke partij.

122

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

5e Kamer. — 16 Juni 1939.

Voorzitter : M. Anthonis.

Op. Min. : M. Rubens.

Pl. : Mrs Schöller, Deckers, Misselyn, Spruyt en J. De Stryker.

TAKSREGLEMENT EENER GEMEENTE. — SOLIDARITEIT TUSSEN OPVOLGENLIJKE EIGENAARS. — ONWETTIGHEID.

De Gemeente-overheid is enkel soeverein voor zoover zij de algemeene rechtsbeginselen eerbiedigt.

Daar waar de fiscale wetgeving met het burgerlijk recht niet heeft afgebroken, wordt zij door dit laatste beheerscht. Het staat vast dat geen enkele fiscale wet de solidariteit instelt tusschen belastingschuldigen.

Moet derhalve onwettig worden verklaard een taksreglement dat de opeenvolgende eigenaars van een onroerend goed solidair verantwoordelijk verklaart

voor de betaling van de onrechtstreeksche belasting, vastgesteld op het leggen van rioolen, kasseiwerken, borduren en voetpaden. Het vaststellen der solidariteit kan inderdaad niet aanzien worden als de grondslag uitmakend eener belasting.

Gemeente Berchem t/ Dens, De Vocht, Cols en Van Genechten.

Aangezien de vraag ingeleid door de Gemeente Berchem bij dagvaarding van 24 Maart 1933 strekt tot de solidaire veroordeeling van verweerders Leo Frans Jan Dens, en de Voght, tot het betalen van 39.286,38 fr. aan de gemeente verschuldigd wegens onrechtstreeksche belasting op de boordeigendommen der Elisabethlaan verschuldigd wegens uitgevoerde bestratingswerken ;

Aangezien ingevolge taksreglement der gemeente van 4 Oogst 1930 en 8 Juni 1931 goedgekeurd bij K. B. van 7 Oogst 1931 de opeenvolgende eigenaars van het belaste goed als solidaire taksplichtigen moeten aanzien worden, dat eerste verweerder Leo Frans Jan Dens, eigenaar zou geweest zijn op 18 Juni 1931 van het belaste goed zijnde een woonhuis, dragende het nr 212 der Elisabethlaan, en tweede verweerder de Voght, sindsdien eigenaar en bezitter van het zelfde perceel is geworden ;

Aangezien in dato 2 Januari 1939 verweerder De Voght welke bij akte van notaris Cols in dato 17 November 1932 den bewusten eigendom der Elisabethlaan aankocht den verkoophoudenden notaris in vrijwaring en rechtstreeksche veroordeeling tot schadevergoeding heeft geroepen omdat bij den verkoop het bestaan der belasting niet is medegedeeld geweest ;

Aangezien in dato 22 Maart 1939 notaris Cols op zijn beurt de gemeenteontvanger van Berchem, den heer Van Genechten met de gemeente Berchem in vrijwaring roept dat voor den verkoop de verwittiging van den notaris de gemeenteontvanger de lijst beteekende der nog verschuldigde belastingen welke alsdan als rechtstreeksche belastingen werden aangeduid en waarvan de verkoophoudende notaris geen rekening te houden had gezien de verkoopprijs onvoldoende was om de voorafbestaande hypothecaire schulden te vereffenen ;

Aangezien deze zaken op de algemeene rol ingeschreven onder nummer 63761-66271-65438 verknocht zijn en dienen samengevoegd ;

Aangezien het bewuste taksreglement dat aan de basis ligt van den eisch bepaalt art 1. «er wordt eene onrechtstreeksche belasting vastgesteld op het leggen van rioolen, kasseiwerken, borduren en voetpaden ten laste der aanpalende eigenaars van alle bestaande straten, wegen of paden, hetzij wettig of onwettig geopend niet of onvoldoende voorzien van de gezondheids en bestratingswerken hiervoren vermeld, indien één of meer dezer werken uitgevoerd zijn geweest door de Gemeente en op hare kosten» en verder art. 5; «voormelde belastingen drukken op den eigendom, zij zijn eischbaar tegen hen die deze eigendommen bezitten voor het geheel tegen elkeen, tegen de eigenaars of vruchtgebruikers. Zij zijn voor het geheel verschuldigd door dezen en door degenen

op wien de eigendommen zouden overgaan vóór de belastingen voldaan zijn. Zij zijn in hun geheel onmiddellijk na de voltooiing der werken invorderbaar».

Aangezien eerste verweerder L. F. J. Dens, opmerken doet dat hij nooit eigenaar of bezitter is geweest van den eigendom gelegen Elisabethlaan nr 212, dat de gronden waarop het huis gebouwd werd en aangekocht zijn in dato 28 December 1923 bij onderhandsch geboekte akte verleden voor notaris Gheysens door de maatschappij in gezamenlijken naam «L. en A. Dens Frères» welke maatschappij ook de gebouwen heeft opgericht en er dus alleen eigenaars van was en is gebleven, tot den verkoop aan verweerder De Voght in dato 17 November 1932, dat bijgevolg verweerder nooit op voet van bewust taksreglement voor deze belasting aansprakelijk is geweest ;

Aangezien aanlegster Gemeente Berchem de waarachtigheid dezer feiten niet betwist ;

Aangezien voor wat tweede verweerder betreft deze de onwettigheid van het taksreglement van 4 Oogst 1930 opwerpt omdat 1o het bestreden reglement de hoofdelijkheid instelt tusschen achtereenvolgende eigenaars in tegenstrijd met artikel 1202 B. W.; 2o omdat de verplichting ontstaan tegen de eigenaars tengevolge van den eigendom overgedragen wordt met den eigendom wat een verplichting uitmaakt «propter rem» die onze wetgeving niet kent, 3o omdat het stelsel in zijn principieel en gevolgen strekt tot het bekomen van een voorrang voor de gemeente ten nadeele der andere schuldeischers verkoopers en hypothecaire schuldeischers in het bijzonder ;

Aangezien het buiten twijfel staat dat het bewuste taksreglement voor de betaling der taksen de hoofdelijkheid instelt tegenover alle opeenvolgende eigenaars of bezitters tot de volledige afbetaling, dat dit voortspuit niet alleen uit den tekst zelf maar uit de toepassing die aanlegster ervan vervolgt, uit de inleidende dagvaarding en de besluiten vermits de solidaire veroordeeling van beide verweerders wordt gevraagd; het is niet omdat het later zou bevonden worden dat de eerste verweerder bij vergissing als vroegere eigenaar is gedaagd geweest en de vraag tegen hem onontvankelijk wordt dat de ingeroepen solidariteit zou wegvallen vermits het de Gemeente nog altijd vrij staat in haar stelsel echte vorige eigenaar aansprakelijk te maken, zooals zij het overigens in similaire zaken heeft gedaan wanneer ze niet enkel de gebroeders Dens maar wel de maatschappij in gezamenlijken naam daagde ;

Aangezien deze instelling van solidariteit volgens verweerder stuit tegen art. 1202 B. W. welke zegt dat de solidariteit in contractuele verbintenissen bijzonder moet worden bedongen tenzij ze ingevolge de wet van rechtswege plaats grijpt ;

Aangezien aanlegster integendeel gelden doet dat de gemeenteraad in zake belastingen gansch vrij is van wat plaatselijke fiscaliteit betreft behoudens Koninklijke goedkeuring, de enkele perken die er worden aangebracht zijn volgens art. 31 en 110 der Grondwet en art. 755o der gemeentewet de uitzonderingen door bijzondere wetten voorzien, en

daar er geen wet bestaat welke aan de Gemeente verbiedt de opeenvolgende bezitters elk voor het geheel te belasten tot de eindelijke betaling der taks is het reglement weskwestie wettelijk, en geldig ;

Aangezien beide stelsels vooruitgezet als algemeene en absolute principes overdreven zijn ;

Aangezien inderdaad op te merken valt dat artikel 1202 B. W. voorkomt, onder titel «Contracten of uit overeenkomst ontstane verbintenissen in het algemeen», het gaat daar over civiele verbintenissen als wanneer in fiscale zaken er geen spraak is of zijn kan van overeenkomsten tusschen particulieren maar wel van eigenmachtige verplichtingen door de overheid opgelegd en welke juist bestaan in het gedeeltelijke krenken van zekere burgerlijke rechten ten voordeele van het algemeen, het gewoon burgerlijk recht kan dus al de fiscale verbintenissen en andere niet beheerschen ;

Aangezien van den anderen kant vermits er over geene kontraktueele solidariteit sprake kan zijn, er enkel de solidariteit overblijft welke wettelijk wordt ingesteld of opgelegd en daar het gemeen recht eene akte van de Wetgever vereischt om in ieder geval de solidariteit te doen ontstaan, valt er te onderzoeken of ja dan neen zulke afwijking aan het gemeen recht in feite is aangebracht geweest en dit wel door eene macht welke als wetgevend optreden kan ;

Aangezien men bijgevolg moet aannemen dat het burgerlijk recht het fiscale recht maar beheerscht daar waar dit laatste er niet mede afgebroken heeft ; Verbreking 7 Juli 1938 Pas. 1938 I 259).

Aangezien alzoo de vraag zich stelt op de fiscale wetten aan de principes der solidariteit zooals door het B. W. voorzien vastgesteld afgebroken hebben ;

Aangezien geen enkele fiscale wet de solidariteit instelt tusschen belastingschuldigen, iedereen is maar gehouden in de mate van zijn genot of het gedeelte van zijn paart in de opbrengsten. (Répert. Prat. Vo impots No 245).

Aangezien wel is waar aanlegster de souvereiniteit van de Gemeente zoo verre drijft als te beweren dat in het vaststellen der gemeentebelastingen of taksen de gemeenteraad een locale wetgever is zoo soverrein als de Staat voor wat plaatselijke fiscaliteit betreft behoudens goedkeuring, en dat juist het bestreden taksreglement de bijzondere fiscale wet uitmaakt die de solidariteit instelt en alzoo afwijkt van het gewone burgerlijk recht ;

Aangezien het moet aangenomen worden dat de Gemeente wanneer ze in haar intrest taksen instelt en desaangaande reglementen opmaakt ze onafhankelijk en onbeperkt handelt wanneer het gaat over den grondslag en het bedrag dezer taksen, het nochtans niet kan aangenomen worden dat het fiscaal regiem der Gemeente gansch onafhankelijk is van dit van den Staat en dat niets de Gemeente verplicht voor de grondslagen en invorderingen de wetsbepalingen na te leven welke de Staatsbelastingen beheerschen ;

Aangezien inderdaad niet uit het oog mag verloren worden dat de gemeenteoverheid geene souvereiniteit bezit zooals de Staat waarvan ze afhankelijk is, ze maakt geen wetten vermits ze integendeel

verplicht is, de bestaande wetten te eerbiedigen, de reglementen door haar opgemaakt mogen door de rechtbanken maar toegepast worden in zooverre ze niet tegenstrijdig zijn met de bestaande wetgeving, (art. 107 der grondwet) ;

Aangezien de solidariteit instellen tusschen opeenvolgende eigenaars niet meer kan aanzien worden als den grondslag uitmakend eener belasting, het is integendeel een stelsel van persoonlijke burgerlijke waarborg en verantwoordelijkheid die met den grondslag der taxatie niets te maken heeft en rechtstreeks afbreekt met de bestaande rechtsprincipes welke gansch het rijk beheerschen waar de lokale overheden geen inbreuk kunnen op maken en welke door den Staat zelf ter wille der grondbeginselen en notie van belastingsbeschuldige altijd zijn ge/erbiedigd geweest ;

Aangezien dit volledig in het licht werd gesteld door het Arrest van Verbreking alle Kamers vereenigd, van 11 April 1894 (Pas. 1894 I 167) en het advies van den Heer Procureur Generaal dat het arrest voorafging wanneer er in gezegd werd : «Het is de natuurlijke voorwaarde van alle onderhoorige overheid de algemeene intresten te eerbiedigen van de macht waarvan hij afhangt ; het is daarom dat de gemeentebelastingen intiem verbonden zijn met het algemeen stelsel der belastingen van het rijk en beheerscht moeten zijn door dezelfde principes» dat het arrest verder zegde «dat te vergeefs de Gemeente aanhaalt dat zij gansch vrij is de basis harer belastingen vast te stellen behoudens goedkeuring, want deze vrijheid is niet onbeperkt» ;

Aangezien in dien zin door verschillende gerechtshofbeslissingen is gevonnist geweest dat diegene die een eigendom verkoopt welke nog belast is met eene gemeentetaks niet meer verschuldigd blijft daar er geene solidariteit bestaat tusschen opeenvolgende bezitters aan dewelke de Gemeente het recht heeft de betaling der taksen te vragen. (Burgerlijke Rechtbank Brussel 15 Nov. 1887 P. P. 1888 N 127 ; Beroep Brussel 24 Dec. 1887 Pas. 1888 II. 394 ; Burgerlijke Rechtbank Brussel 28 Juli 1888 Pas. III, 360 ; Burgerlijke Rechtbank Brussel, 26 Dec. 1883, P. P. 1889, 1219).

Aangezien verschillende andere beslissingen wel hebben aangenomen dat het de gemeente vrij staat de opeenvolgende bezitters van eene gemeentetaks aansprakelijk te maken maar ze maakten het stellige voorbehoud of bestatigden dat de verplichting wel opeenvolgens was overgegaan zonder er solidariteit bestond tusschen de verschillende bezitters waartusschen dan de Gemeente niet te kiezen had en welke ze niet voor het geheel en solidair kan doen veroordeelen ;

Aangezien zegde namelijk het arrest van Verbreking van 2 Maart 1878 «dat het recht aan de Stad Brussel toegekend tegenover de bezitters eene gewone schuldvordering uitmaakt zonder hypotheek of privilege en zonder solidariteit tusschen de opeenvolgende bezitters aan de taks onderworpen, dat bijgevolg het bestreden vonnis aan de bestaande ingeroepen wetten geen inbreuk heeft gemaakt. (Verbreking 29 Maart 1878 Belg. Jud. 1878, kol. 978 ;

Beroep Brussel 25 Maart 1938; Brussel, 21 Maart 1939);

Aangezien een verdere toepassing werd gedaan van deze principes door de Bestendige Deputatie van Antwerpen in dato 6 Maart 1935. (Journal de l'Engistrement 1935 p. 387), wanneer deze laatste een gemeentereglement afkeurde door hetwelk de geveltaks solidairlijk werd opgelegd aan den eigenaar en den huurder, de notie van solidariteit zegt het bevel die uitsluitelijk van burgerlijke opvatting is, is gansch vreemd aan de wet van 17 Maart 1925 welke de geveltaks instelde;

Aangezien uit deze beweegredenen ten overvloede volgt dat het bewuste taksreglement als onwettig dient verworpen en bijgevolg de vraag moet afge-
wezen worden;

Aangezien er bijgevolg geene reden bestaat de verdere verdedigingsmiddelen of in vrijwaring roepingen te onderzoeken;

Om deze redenen:

De Rechtbank.

Gehoord den Heer Rubens, substituut van den Prokureur des Konings in zijn tegenstrijdig advies in openbare zitting gegeven;

Voegt de zaken No 63761-66271-65438 samen;

Verklaart den eisch tegenover eersten verweerder L. P. J. Dens, niet ontvankelijk, en voor het overige: verklaart het taksreglement der Gemeente Berchem van 4 Oogst 1930 en 8 Juni 1932 onwettig;

Wijst aanlegster of van haren eisch en veroordeelt haar tot al de kosten.

123

BURGERLIJKE RECHTBANK TE BRUGGE

5e Kamer. — 14 Juli 1939.

Voorzitter: M. Axters.

Op. Min.: M. H. Matthys.

Pl.: Mrs Billion, Demuynck, Verougstraete en De Tollenaere.

VEERTIG URENWEEK. — HAVEN VAN OOSTENDE. — LADEN EN LOSSEN. — RETEEKENIS VAN HET HAVENWERK.

Volgens het Kon. Besluit van 14 December 1937 dat de veertig urenweek instelt voor het laden en lossen in de haven van Oostende, mag er geen onderscheid worden gemaakt tusschen laden en lossen van schepen en laden van wagens of wagonnen uit voorraadige stapels met het oog op levering.

Verbond der Christene Vervoerarbeiders en Op. Min.
t/ Jooris.

Verdacht van:

bij inbreuk op art. 1, 2 en 8 K.B. Nr 571 van 28 September 1937, art. 2 wet van 14 Juni 1921, art. 1 K.B. van 14 December 1937, en art. 6 der wet van 9 Juli 1936 betreffende de veertig urenweek;

zijnde bedrijfshoofd, werkgever, directeur, zaakvoerder of aangestelde, vijf werklieden, belast met het laden en lossen aan de haven te Oostende te

hebben doen of laten arbeiden meer dan zeven uren per dag of veertig uren per week;

te Oostende, in de week van 24 tot 30 April 1939 en namelijk ook op 25 April 1939;

Overwegende dat de verdachte in zijne hoedanigheid van bestuurder van de «Société Commerciale Immobilière G. C. Snauwaert», naamloze vennootschap gevestigd te Oostende, in de week van 24 tot 30 April 1939 en namelijk op 25 April 1939, vijf werklieden gedurende meer dan zeven uren per dag en veertig uren per week heeft aan het werk gesteld; dat uit het onderzoek ter zitting is gebleken waarover zoowel de verdediging als de burgerlijke partij en het Openbaar Ministerie akkoord gingen dat dit werken bestond uit het laden van hout op een wagen langsheen het houtdok ten einde een bestelling samen te stellen;

Overwegende dat de wet van 9 Juli 1936 art. 1 den Koning machtigt de duur van een werkelijken arbeid te verminderen tot veertig uren per week in de bedrijven waarin onder ongezonde, gevaarlijke of lastige voorwaarden gearbeid wordt; dat een K.B. van 14 December 1937 om deze redenen de veertig uren arbeidsweek voor het lossen en laden in de haven van Oostende heeft ingesteld, verwijzende voor wat de omstandige regeling van den arbeidsduur betreft naar het K.B. van 28 September 1937 met betrekking tot de haven van Antwerpen; dat luidens artikel 2 van dit laatste K.B. den arbeid van bedoelde werklieden wordt beperkt tot zeven uren per dag;

Overwegende dat de verdachte besluit dat deze beperking van den arbeidsduur niet toepasselijk is op het werk dat op 25 April 1939 door de vijf werklieden van de firma Snauwaert werd verricht; dat immers het K.B. van 14 December 1937 evenals dit van 28-9-37 door de woorden «laden en lossen aan de haven» alleen bedoeld heeft het laden en lossen van schepen en niet het laden van wagens uit de voorradige houtstapels met het oog op leveringen; dat naar de stelling van den verdachte op dit werk alleen het K.B. van 16 Februari en dit van 9 Juli 1926 dewelke ten behoeve van den handel in bouwmaterialen eene jaarlijksche speelruimte van honderd werkuren boven den beperkten arbeidsduur voorzien door de wet van 14 Juni 1921 hebben toegestaan, van toepassing zijn; dat daarenboven de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg in toepassing van art. 4 van het K.B. van 28 September 1937 op 21 Maart 1939 aan de Firma Snauwaert toegelaten heeft van de veertig urenweek af te wijken;

Overwegende dat, zoo inderdaad het uitzonderlijk karakter van de wet van 9 Juli 1936 en de daaropvolgende Koninklijke Besluiten een stipte toepassing van hunne bepalingen voor gevolg heeft, het nochtans niet toegelaten is een onderscheid in het havenwerk te maken, hetwelk noch de tekst der Koninklijke besluiten, noch de adviezen van de Paritaire Commissie van de Haven van Oostende en den Hoogen Raad van Arbeid en Sociale Voorzorg laten vermoeden, dat de woorden «laden en lossen» aan de haven van Oostende luidens een

arrest van het Hof van Beroep van Gent in dato 31 Mei 1939 wel alleen duiden op «laden en lossen van koopwaren» zoodat het bunkeren is uitgesloten, doch dat nergens bepaald is dat het laden op wagens of wagonnen op de havens buiten deze arbeidsregeling vallen ;

Overwegende dat de verdachte te vergeefs het K.B. van 16 Februari en 9 Juli 1926 inroept ; dat weliswaar art. 5 van het K.B. van 28 September 1937 bepaalt dat de wet van 14 Juni 1921 toepasselijk blijft, «onverminderd de onder voorgaande artikelen vermelde voorschriften» : dat deze beperking wil zeggen dat alle voorschriften dezer wet en der Koninklijke Besluiten op grond van deze wet uitgevaardigd, dewelke in strijd zijn met het K.B. van 28 September 1937 op grond van de wet van 9 Juli 1936 uitgevaardigd zijn afgeschaft ; dat de Koninklijke besluiten van 1926 dewelke boven den arbeidsduur van de wet van 1921 een speelruimte van honderd uren toestaat voor den handel in bouwmaterialen, volkomen in strijd zijn met eene vermindering van dezen arbeidsduur zooals voorzien in het K.B. van 28 September 1937 ; dat deze faciliteit in 1926 toegestaan voor den handel in bouwmaterialen, op 14 December 1937 werd ingetrokken wanneer de arbeid bestaat uit het laden en lossen op de haven van Oostende ;

Overwegende dat de vijf werklieden door den verdachte op 25 April 1939 op het gebied van de haven van Oostende aan het werk waren gesteld ; dat immers, zekere gronden door de Stad Oostende aan verschillende firma's in vergunning werden gegeven, onder meer voor de firma Snauwaert, op 17 Januari 1931, voor het oprichten van pakhuizen, garagen en andere gebouwen, dewelke zich meestal binnen eene afsluiting bevinden, wat het geval is met de firma Snauwaert, en de gronden dewelke rechtstreeks aan de dokken palen, en het eigenlijk havengebied uitmaken alhoewel ook aan diezelfde firma's in gebruik gegeven ; dat alleen het werk op deze laatste gronden en niet het werk in de vergunningen aan het K.B. van 14 December 1937 is onderworpen, daar dit besluit wegens zijn uitzonderlijk karakter van strikte toepassing is ; dat het werk verricht werd buiten de afsluiting der vergunning van de firma Snauwaert op de gronden rechtstreeks palende aan het Houtdok en dus onderworpen was aan de veertigurenweek ;

Overwegende dat de verdachte, ten onrechte beweert dat op grond van art. 4 van het K.B. van 28 September 1937 de Minister van Arbeid en Sociale Voorzorg eene afwijking op de veertigurenweek aan de Firma Snauwaert voor het werk op de haven van Oostende op 21 Maart 1939 heeft toegestaan ; dat er spruit uit de tekst van de verzoekschriften op 28 November 1938 en op 4 Januari 1939 door de Firma Snauwaert tot den Minister gericht dat de vraag strekte tot de toekenning der voordeelen van de Zaterdag namiddagrust en de hieruit volgende overschrijding der dagelijksche arbeidsduur van acht uren voor het werk in de zagerij en de magazijnen in de vergun-

ningsstraat gelegen, en niet voor het werk op de gronden langs de dokken ;

Overwegende dat dientengevolge de feiten ten laste van de verdachte gelegd gebleken zijn ; dat echter verzachtende omstandigheden dienen aangenomen spruitende uit de afwezigheid van iedere veroordeeling ;

Overwegende dat de Beroepsvereniging «Verbond der Christene Vervoerarbeidersbonden», wier zetel gevestigd is te Antwerpen, zich als burgerlijke partij tegen de verdachte heeft aangesteld en van deze, wegens benadeeling eene vergoeding vordert van één frank met de rechterlijke intresten en de kosten ;

Overwegende dat eene beroepsvereniging luidens art. 2 van de wet van 31 Maart 1898 opgericht met het oog op de studie, de bescherming en de ontwikkeling der beroepsbelangen van hare leden gerechtigd is op grond van art. 10 van dezelfde wet, in rechte op te treden ter verdediging van de persoonlijke rechten welke hare leden te danken hebben aan hunne hoedanigheid van lid ; dat onder deze vorderingen begrepen zijn, diegene die het herstel van de benadeeling veroorzaakt door de verkeerde naleving der arbeidscontracten nastreven ; dat zij daarenboven een persoonlijk zedelijk belang heeft bij de beteugeling der inbreuken op de wetten welke de arbeiders betreffen ;

Overwegende dat noch de verdachte, noch het Openbaar Ministerie betwisten dat de vijf werklieden op 25 April 1939 bij de Firma Snauwaert te werk gesteld onder de leden van de burgerlijke partij dienen gerekend te worden ; dat dientengevolge de vordering ontvankelijk is en gegrond ;

Overwegende dat verders de verdachte tot alsnu van goed gedrag geweest is en nog geene veroordeelingen ondergaan heeft tot lijf- en boetstraf, en dat de rechtbank de hoop koestert dat de verdachte zich in het vervolg niet meer plichtig zal maken aan feiten van denzelfden aard ;

Om deze redenen en gezien artikelen 85, 40, 44 van het Strafwetboek, 1382 van het B.W., 367 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken, gewijzigd door art. 4 der wet van 23 Oogst 1919 ; 9 der wet van 31 Mei 1888 ; art. 1 der wet van 27 December 1928 ; 1, 2, 8 K.B. Nr 571 van 28 September 1937, art. 2 wet van 14 Juni 1921, art. 1 K.B. van 14 December 1937, art. 6 wet van 9 Juli 1936, 194 van het wetboek van rechtspleging in strafzaken welke door den heer voorzitter aangeduid zijn geworden ;

De Eenige Rechter bij de Rechtbank, bij toepassing van bovenberoepene wetsbepalingen verwijst den verdachte tot vijf geldboeten van tien frank ieder ; en tot de kosten van het geding begroot in het geheel op 63 frank ;

En wijzende op de besluiten der burgerlijke partij verklaart hare vordering ontvankelijk, en gegrond dientengevolge, verwijst de verdachte aan haar te betalen, zoo zij handelt, als schadevergoeding de som van één frank, met de rechterlijke intresten en hare kosten.

124

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

20 Juni 1939.

Voorzitter : M. Verschuren.

Rechters : MM. De Smedt en Behiels.

Referendaris : M. L. Thuysbaert.

Pleiters : Mrs De Pesseroey en Van Raemdonck.

I. — GEWIJSDE OP BURGERLIJK GEBIED. — BETEKENING OP STRAFRECHTELIJK GEBIED.
 II. — VERKEER. — ONVOORZIENE HINDERENIS. — BEWEGING VOORZIEN DOOR ART. 57.

- I. *De gevolgen van de vrijspraak blijven beperkt voor wat de burgerlijke gevolgen betreft, tot hare werkelijke betekenis op strafrechtelijk gebied. Een vrijspraak op grond van onvoldoende schuldbewijs betekent niet noodzakelijk dat beklaagde het feit niet heeft gepleegd waarvoor hij vervolgd werd. Een meer grondig onderzoek vanwege de burgerlijke rechtbank kan tot de vaststelling leiden dat de betrokken partij het aangeklaagde feit wel heeft bedreven, zoodat een veroordeeling tot schadevergoeding op grond van deze vaststelling geenszins in tegenspraak is met het vonnis der Correctionneele Rechtbank, dewelke de beklaagde vrij sprak bij gebrek aan voldoende bewijzen.*
- II. *Voor den weggebruiker die zijn weg vervolgt, zijn de rijbewegingen bedoeld in artikel 57 van het reglement op het verkeer en het vervoer niet te voorziene hindernissen.*

Lesseliers / De Waele.

Gezien het exploot van rechtsingang van 10 Mei 1939;

Aangezien de eisch strekt tot betaling van 3.396 frank tot vergoeding der schade door aanlegger geleden tengevolge van eene aanrijding, te St Niklaas, op 25 November 1938, en waarvan de verantwoordelijkheid ten laste van gedaagde wordt gelegd; dit bedrag te vermeerderen met de vergeldende intresten sedert den dag der feiten tot op den dag der dagvaarding; met veroordeeling van gedaagde tot de gerechtelijke intresten op de hoofdsom en tot de kosten; bij vonnis uitvoerbaar bij voorraad niet-teenstaande verzet of beroep en zonder borgstelling;

Aangezien verweerder de niet-ontvankelijkheid van den eisch tegenwerpt op grond van het rechterlijk gewijsde;

Aangezien uit de bestanddeelen der zaak blijkt dat verweerder voor de Politierightbank van Sint Niklaas gedagvaard werd onder betichting : « op den openbaren weg, geleider zijnde van een auto-voertuig, toen hij na een stilstand weer aanzette, den doorgang niet gelaten te hebben aan de in beweging zijnde voertuigen », overtreding voorzien bij art. 57, 1a van de wegcode;

dat, in hooger beroep, verweerder, hoofdens zelfde betichting, van de strafvervolgung ontslagen werd bij vonnis van de rechtbank van eersten aanleg te Dendermonde d.d. 20 Maart 1939, welke beslissing kracht van gewijsde heeft verkregen;

Aangezien de aanlegger de onderhavige rechtsvordering steunt op een nieuw feit; dat hij, namelijk, aan verweerder verwijt « zonder het minste ver-

wittigingssein gegeven te hebben, hem den weg afgesneden te hebben om zijn garage, gelegen langs den anderen kant van den steenweg, binnen te rijden », waardoor hij zich plichtig heeft gemaakt aan de overtreding van art. 57, 1c en 2 van het reglement op het verkeer;

Aangezien het hiervoren vermeld vonnis van de boetstraffelijke rechtbank van Dendermonde, dat verweerder vrijspreekt van inbreuk op art. 57, 1a van het verkeersreglement van 1 Februari 1934, hetwelk voorschrijft dat « de weggebruiker den doorgang moet vrijlaten voor de in beweging zijnde weggebruikers, wanneer hij, na een stilstand, weer aanzet » niet bewijst dat verweerder geen enkele fout treft; dat de vrijspraak noodzakelijk beperkt blijft, wat de burgerlijke gevolgen betreft, tot haar werkelijke betekenis op strafrechtelijk gebied (Vrederegerecht Antwerpen, 1e kanton, 16 December 1936, R. W. 1938-39, kol. 1475; Rechtb. van Koophandel Antwerpen, 26 Febr. 1935, R. W. 1935-36, kol. 1672; R. v. K. St Niklaas, 10 Oct. 1937, R. W. 1937-38, kol. 1125; R. v. K. Brussel, 28 Jan. 1934, Bull. Ass. 1934, 1081; Hof v. Ber. Luik, 2 Maart 1931, Bull. Ass. 1931, 65; H. v. Ber. Brussel, 13 Juni 1929, Pas. 1930, II, 13);

Aangezien het van belang is, ten andere, op te merken dat verweerder van de strafvervolgung ontslagen werd omdat uit het onderzoek door de boetstraffelijk rechtbank niet ten genoegen van rechte was gebleken dat hij zich plichtig had gemaakt aan het hem ten laste gelegd misdrijf;

dat een vrijspraak op grond van onvoldoende schuldbewijs niet noodzakelijk betekent dat beklaagde het feit niet gepleegd heeft voor hetwelk hij vervolgd werd;

dat, inderdaad, een meer grondig onderzoek vanwege de burgerlijke rechtbank tot de vaststelling kan leiden dat de betrokken partij het aangeklaagde feit wel bedreven heeft;

dat eene veroordeeling tot schadevergoeding op grond van deze vaststelling geenszins in tegenspraak zou zijn met het vonnis der correctionneele rechtbank hetwelk de beklaagde vrijsprak bij gebrek aan voldoende bewijzen (Bergen, 11 Jan. 1896, J. d. Tr., 458; R. v. K. Brussel, 2 Mei 1923, J. Com. Brux. 362);

Aangezien de rechtsvordering, dienvolgens, wel onvankelijk is;

Ten gronde :

Aangezien het vaststaat, om door verweerder zelf erkend te zijn geworden, dat deze uiterst rechts van de baan staande, plots naar links heeft gezwenkt en het rijtuig van aanlegger heeft aangereden;

dat de eigen verzekeringsmaatschappij van verweerder zelfs nader bepaalt dat haar cliënt deze beweging naar links heeft uitgevoerd met het inzicht zijn garage binnen te rijden;

Aangezien verweerder zodoende een rijbeweging heeft uitgevoerd (art. 57, 1c), waardoor de doorgang werd afgesneden (art. 57, 2) aan den aanlegger die zijn weg vervolgde;

Aangezien door de Rechtspraak algemeen wordt erkend dat, voor den weggebruiker die zijn weg

vervolgt, de rijbewegingen bedoeld in art. 57 van het reglement op het vervoer en het verkeer, niet te voorziene hindernissen zijn (Huy, 8 Dec. 1931, Rev. Ass. Resp. 1932, 931; Bergen, 22 Oct. 1931, Rev. Ass. Resp. 1932, 930; R. v. K. Bruss., 15 Febr. 1933, Rev. Ass. Resp. 1933, 1378; idem., 18 Nov. 1932, Bull. Ass. 1933, 108);

dat het niet redelijk ware van een autovoerder, die zijn weg vervolgt, te eischen dat hij de onverwachte rijbewegingen van andere weggebruikers zou voorzien (R. v. K. Bruss., 6 Jan. 1926, J. C. Br. 1937, 442);

Aangezien de fout van verweerder hierin bestaat dat hij een abnormale rijbeweging heeft uitgevoerd zonder zich voorafgaandelijk vergewist te hebben dat hij deze kon uitvoeren zonder gevaar voor de andere weggebruikers;

dat, anderzijds, de verantwoordelijkheid van verweerder niet afhangt van de vraag te weten of hij, al dan niet, een richtingsteecken gegeven heeft;

dat, immers, art. 96, lid. 2, van de Wegcode uitdrukkelijk bepaalt dat het gebruik van het richtingssteecken « in geen deelen de rechten en verplichtingen kan krenken die wettelijk voor de weggebruikers voortvloeien onder meer uit hun respectieven stand of uit hun snelheid » (Golstein et Van Roye, Les règles du Roulage, bl. 261, nr 818);

Aangezien geen enkele fout kan ten laste gelegd worden van den aanlegger; dat men hem ten onrechte zou verwijten niet meer naar links gezwenkt te hebben, daar hij de door verweerder uitgevoerde beweging niet kon voorzien;

dat, ten andere, ter plaatse van het ongeval, de baan meer dan voldoende breed is, om zonder gevaar voor aanrijding, aan een auto-voerder toe te laten een rechts van den weg stilstaande auto voorbij te rijden, ook dan wanneer op het hetzelfde oogenblik een wielrijder hem rechts van de baan komt te gemoet gereden;

Aangezien uit hetgeen voorafgaat moet besloten worden tot de verantwoordelijkheid van verweerder; dat er meteen uit volgt dat de door dezen laatste gevormde tegeneisch niet gegrond is;

Over de schade :

Aangezien het bedrag van de door aanlegger gevorderde schadevergoeding niet wordt betwist door verweerder;

Om deze redenen :

De Rechtbank, na vastgesteld te hebben dat het exploit van rechtsingang alsmede de andere akten van rechtspleging werden opgemaakt overeenkomstig art. 2 van de wet van 15 Juni 1935, alle verdere of strijdige besluiten verwerpende, verklaart de rechtsovername ontvankelijk en gegrond; dienvolgens, veroordeelt verweerder om aan den aanlegger de som van fr. 3.396,00 te betalen vermeerderd met de vergeldende intresten van af 25 November 1938 tot op den dag der dagvaarding; verwijst, daarenboven, verweerder tot de gerechtelijke intresten op de hoofdsom en tot kosten;

Verklaart het vonnis uitvoerbaar bij voorraad niettegenstaande elke voorziening en zonder borgstelling.

125

VREDEGERECHT TE VILVOORDE

12 December 1938.

Vrederechter : M. Vliebergh.
Pleiter : Mr Verkaeren.

ERFDIENSTBAARHEID. — WATERPUT. — TOESTEL OM WATER TE PUTTEN. — RADIO-ANTENNE.

Het gemeenschappelijk bezit van een waterput is geen erfdienstbaarheid.

Het gebruiken van een toestel om water te putten is evenmin een erfdienstbaarheid.

De toestemming om een poort en een radio-antenne vast te maken aan den gevel van een gebuur is van tijdelijken aard.

Demesmaeker t/ Cromboom.

Gezien het exploit van dagvaarding in dato van 9 November 1938;

Gezien ons tusschenvonnissen in dato van 17 November 1938, geboekt;

Gezien het proces-verbaal van plaatsbezoek d.d. 28 November daaropvolgend (geboekt);

Overwegende dat de eisch voor doel had verweerster te zien veroordeelen (zonder belang).

Overwegende dat partijen ons nog aanzochten uitspraak te doen over de volgende punten :

1° te zeggen, dat den hefboom hangende over den put en weggenomen door verweerster, zou moeten herplaatst worden daar volgens aanlegster, het gebruik van dezen hefboom voor water te putten, moet aanzien worden als eene erfdienstbaarheid;

2° te zeggen op tegeneisch dat aanlegger het ijzeren hekken dat werd vastgemaakt aan den gevel van verweerster moet weggenomen worden; hetzelfde voor de antenne van den radio van aanlegster.

Voor het eerste punt :

Overwegende dat de bewering van aanlegster als zou het bestaan van een hefboom moeten aanzien worden als eene erfdienstbaarheid niet overeenstemt noch met de werkelijkheid noch de wetsbegrippen van de erfdienstbaarheden : immers daar de put gelegen op de grenslijn van de erven der partijen gemeen is, is er geen sprake van eene erfdienstbaarheid van waterputten maar wel van een gemeenschappelijk bezit van een waterput : indien een der geburen ten einde gemakkelijker water te putten een hefboom heeft geplaatst dan blijft deze hefboom, zelfs indien de gebuur er ook gebruik van maakt, den eigendom van degene die hem geplaatst heeft, terwijl deze hefboom, indien hij op gemeene kosten wordt geplaatst een gemeenschappelijk bezit wordt, zooals de waterput reeds een gemeenschappelijk bezit is;

Overwegende dat verweerster ondervraagd op aandringen van aanlegger verklaart dat zij dezen hefboom op eigen kosten heeft geplaatst in vervanging van een anderen versleten hefboom, die zij daar heeft gevonden, toen zij het huis heeft gekocht, dat verweerster er bijvoegt dat zij bereid is

dezen hefboom terug te plaatsen, indien aanlegger de helft der waarde van dezen hefboom bekostigt, voorstel waarmede aanlegger accoord gaat; dat de waarde van dezen hefboom kan geschat worden op 55 fr.;

Voor het tweede put:

Overwegende dat zelfs indien verweerster de toelating heeft gegeven het ijzeren hekken, alsook de radioantenne vast te hechten aan de gebouwen die haar eigendom zijn, deze toelating « in se » een tijdelijk karakter draagt en niet mag aanzien worden als zijnde voor aanlegger een verworven recht, dat de vraag tot wegneming van deze voorwerpen dus gegrond is:

Overwegend

(Verder zonder belang.)

WETGEVING

BESLUITWET van 31 December 1939 tot aanvulling van hoofdstuk II van titel I van boek II van het Wetboek van Strafrecht.

VERSLAG AAN DEN KONING

Sire,

De tijdens den oorlog 1914-1918 opgedane ervaring heeft uitgewezen dat sommige militaire inlichtingsdiensten, die hun bedrijvigheid in het belang en in het nadeel van vreemde mogendheden uitoefenen, het er op toelaggen, zich op het grondgebied van de neutrale Staten te vestigen.

Het is noodig, zonder verwijl, hoofdstuk II van titel I van boek II van het Wetboek van Strafrecht aan te vullen door er een bepaling aan toe te voegen die de oprichting of de werking van zulke diensten op het Belgisch grondgebied bestraft, wanneer die feiten niet vallen onder de toepassing van artikel 123 van het Wetboek van Strafrecht.

Dat is het doel van artikel 1 van het ontwerp van besluit-wet dat de regering de eer heeft aan Uwe Majesteit tot goedkeuring vóór te leggen.

Door den nieuwen tekst in hoofdstuk II van titel I van boek II van het Wetboek van Strafrecht, « Misdaden en wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat », bij artikel 122 bis in te voegen, wordt dit resultaat bereikt dat, benevens al de bepalingen van boek I van het Wetboek van Strafrecht, de artikelen 123bis, 123ter en 123quinquies, alinea 1, van dat Wetboek, zooals zij blijken uit artikel 1 van de wet van 19 Juli 1934 en uit het eenig artikel van de wet van 10 December 1937, op het misdrijf toepasselijk worden gemaakt; gedurende den tijd van oorlog, omschreven bij artikel 58 van de wet van 15 Juni 1899, worden de delinquenten gevonnist door de militaire rechtsmachten (art. 16 van bedoelde wet, gewijzigd bij artikel 3 van de wet van 19 Juli 1934); te allen tijde zal de voorlopige hechtenis kunnen worden gelast indien al de bij de wet van 20 April 1874 vereischte voorwaarden aanwezig zijn (art. 8 van het decreet van 19 Juli 1831, gewijzigd bij artikel 5 van de wet van 19 Juli 1934).

Volgens de artikelen 6, 10 en 12 van de wet van 17 April 1878 bevattende den voorafgaanden titel van het Wetboek van Rechtspleging in strafzaken, die gewijzigd werden bij artikel 3 van de wet van 4 Augustus 1914, bij artikel 4 van de wet van 1934 en bij artikel 2 van de wet van 12 Juli 1932, kan ieder Belg of

ieder vreemdeling, die buiten het grondgebied van het Rijk een wanbedrijf tegen de veiligheid van den Staat heeft begaan, in België vervolgd worden zonder dat het daarom noodig is dat de verdachte in België wordt gevonden. Daar het nieuwe wanbedrijf ingeschakeld wordt tusschen de wanbedrijven tegen de veiligheid van den Staat, was een afwijking van dien regel geboden; de tekst bepaalt dan ook dat er slechts sancties zullen kunnen getroffen worden wanneer de inlichtingsdienst werkzaam is in België. Maar ook de deelneming in het buitenland, aan de bedrijvigheid van een dienst die in België werkt, zal zonder eenigen twijfel strafbaar zijn. (Verbreking, 23 Maart 1925, *Pasic.* 1925, I, 189.)

Bij artikel 2 van het ontwerp wordt de tweede alinea van artikel 123quinquies van het Wetboek van Strafrecht (art. 1 van de wet van 19 Juli 1934) toepasselijk gemaakt op het nieuw wanbedrijf.

Dit wanbedrijf zal niet worden gerekend onder de daden van verraad die bedoeld zijn bij artikel 15 van het Militair Wetboek van Strafrecht (art. 2 der wet van 19 Juli 1934), en die op grond van artikel 16 met crimineele straffen worden gestraft, aangezien artikel 1, 9°, der wet van 7 September 1939 voorziet dat, voor de overtreding van de krachtens laatstbedoelde wet uitgevaardigde verbodsbepalingen, enkel correctionele straffen kunnen worden opgelegd.

BESLUITWET

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstigen, Heil.

Gelet op de wet van 7 September 1939, waarbij aan den Koning buitengewone machten worden toegekend, en inzonderheid op artikel 1, 1° en 9°, van bedoelde wet;

Overwegende dat het, om de veiligheid en de verdediging van het grondgebied en van den Staat te verzekeren, noodig is onverwijld te beletten dat militaire inlichtingsdiensten, die handelen in het belang en in het nadeel van vreemde mogendheden, in België zouden worden opgericht of er zouden werkzaam zijn;

Op de voordracht van Onze Ministers, die er in den Raad over beraadslaagd hebben,

Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Artikel 1. De volgende bepaling wordt als artikel 122bis toegevoegd aan hoofdstuk II van titel 1 van boek II van het Wetboek van Strafrecht:

« Onverminderd de toepassing van strengere bepalingen, wordt met gevangenisstraf van zes maanden tot vijf jaar en met geldboete van honderd frank tot vijf duizend frank gestraft, hij die een militairen inlichtingsdienst, die op het grondgebied van het Rijk werkzaam is in het belang en in het nadeel van vreemde mogendheden, heeft opgericht of verzekerd, hij die gelijk welke bedrijvigheid ook in zulken dienst heeft uitgeoefend, onder meer hetzij door medewerkers of agenten voor dien dienst aan te werven, hetzij door hem niet klaarblijkelijk openbaar zijnde voorwerpen, plans, schriften, bescheiden of berichten betreffende de militaire inrichting of het verdedigingsstelsel van een vreemde mogendheid, de ravitaillering in eetwaren, wapens of munitie voor haar legermacht te lande, ter zee of in de lucht of het er in gebruik zijnde materieel, geheel of ten deele, in origineel of in reproductie wetens en willens in handen te spelen of mede te deelen, hetzij door bedoelde voorwerpen, plans, schriften, bescheiden of berichten over te maken aan een andere vreemde mogendheid of aan een persoon die in het belang van laatstbedoelde mogendheid handelt. »

Art. 2. De tweede alinea van artikel 123quinquies, dat door artikel 1 van de wet van 19 Juli 1934 betref-

fende de misdaden en wanbedrijven tegen de uitwendige veiligheid van den Staat aan het Wetboek van Strafrecht is toegevoegd geworden, wordt vervangen door de volgende bepaling :

« In de bij de artikelen 119, 120, 120bis, 121bis, 122bis en 123quater voorziene gevallen, kunnen de tot gevangenisstraf veroordeelde schuldigen veroordeeld worden tot levenslange of tijdelijke ontzetting van de bij artikel 31 vernoemde rechten. »

Art. 3. Deze besluitwet wordt van kracht den dag nadat zij in het *Staatsblad* is bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel, den 31^{en} December 1939.

WETSONTWERP betreffende de uitoefening van het beroep van advocaat.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Mevrouwen, Mijne Heeren,

Het ontwerp van wet dat de Regeering de eer heeft U ter behandeling voor te leggen, beoogt een tweevoudig doel: namelijk aan de rechtzoekenden den bijstand van een wettelijk bevoegden raadsman te verzekeren en te voorkomen dat zaakgelastigden zich in de beoefening van het beroep van den advocaat inmengen.

De bedrijvigheid van de zaakgelastigden is in de laatste jaren aanzienlijk toegenomen, ten gevolge van het feit dat, wegens de steeds ingewikkelder fiscale en sociale reglementeering en de veelvuldigheid der verkeersongevallen, talrijke geschillen ontstaan en in nog meer gevallen de belanghebbenden raad behoeven.

Reeds heeft de wetgever er voor gezorgd dat de tusschenkomst van die tusschenpersonen voor de vrederechters zou worden geweerd. Dit was het doel van artikel 3 van de wet van 11 Februari 1925, thans ingevoegd in artikel 1 van het Koninklijk besluit Nr. 300 van 30 Maart 1936, dat namelijk in de plaats gekomen is van artikel 9 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Uit de ervaring is gebleken dat bedoelde tekst niet erg doeltreffend is (zie «Journal des Juges de la paix», 1936, blz. 342), en wel omdat sommige magistraten aarzelen om zich, op grond van dien tekst, als bevoegd te beschouwen om te verbieden dat zaakgelastigden zich met de inleiding van een zaak zouden belasten, zooals zij bevoegd zijn om hun te verbieden te pleiten.

Het hierbijgaande ontwerp strekt er toe, die praktijken radicaal te keeren: voortaan zal het als een wanbedrijf worden aangerekend, gewoonlijk als advocaat op te treden voor welk rechtscollege ook, zonder wettelijk daartoe te zijn bevoegd. Zoo zal het voortaan, met de middelen waarover de gerechtelijke politie beschikt, gemakkelijk zijn toezicht daaromtrent uit te oefenen.

Die strengheid is volstrekt noodig, niet alleen om te voorkomen dat de cliënten van de zaakgelastigden die meestal onder den arbeidenden stand worden aangetroffen, door zoogezegde verdedigers zouden worden uitgebuit, maar ook om te beletten dat hun rechten door de tusschenkomst van onbekwame personen in het gedrang zouden worden gebracht. De in het vooruitzicht gestelde wetsbepalingen, al verbeteren zij, als eerste gevolg, den toestand van de helpers van het gerecht, door elke oneerlijke mededinging uit te schakelen, strekken er in de eerste plaats toe den minderen man te beschermen.

Overeenkomstig de bij de Belgische balie heerschende traditie, heeft het ontwerp de vertegenwoordiging van de partijen, — de last tot gedingvoering — niet beschouwd als een bemoeiing die uitsluitend den advo-

caten zou voorbehouden zijn. (Zie Repert. Prat. Dr. belge, V^o Avocat, N^{rs} 829 en volgende).

Daaruit volgt dat niets is veranderd aan de rechten van de partijen om door bemiddeling van een lasthebber beroep in te stellen tegen sommige rechterlijke of administratieve beschikkingen, binnen de door de van kracht zijnde wetten gestelde grenzen. (Bijvoorbeeld: beroep in politiezaken, wet van 1 Mei 1849, art. 5, alinea 2; — beroep in correctionele zaken, Wetboek van Strafvordering, art. 204; — in zake directe belastingen, wet van 6 September 1895, art. 7; — in kieszaken, Kieswetboek, 12 Augustus 1928, art. 47; — in militaire zaken, wet van 29 Januari 1849, art. 9, enz.).

Hetzelfde geldt ten opzichte van sommige voorzieningen in verbreking (art. 417 van het Wetboek van Strafvordering, boven vernoemd Kieswetboek, art. 71, enz.).

Ofschoon alleen het feit, zich gewoonlijk in de functie van advocaat in te mengen, strafbaar is gesteld, bleek het noodig als ongedaan te beschouwen elk beding dat er toe strekt vergelding te bekomen van een, zelfs alleenstaand feit, als bedoeld bij artikel 1.

Deze schikking, — een soort van burgerlijke sanctie, die op eigen gezag door de wet is verbonden aan het door haar gestelde verbod — zal er toe bijdragen om de wet te doen naleven en zal tevens het nadeel dat er voor de rechtzoekenden uit kan voortvloeien tot een minimum herleiden.

A fortiori en buiten beschouwing van hetgeen vooraangaat, indien de bij artikel I verboden overeenkomst voorwaarden bepaalt die betrekking hebben op bij bedoeld artikel I niet verboden handelingen, zullen die bedingen geldig blijven. Dat is de eenvoudige theorie van het gemeen recht, in zake de met de openbare orde strijdige overeenkomsten. Alleen in zake de met de goede zeden strijdige overeenkomsten en in verband van het beoogde doel — welk doel de aanleidende oorzaak van de overeenkomst is geweest — kan de theorie van de onsplitsbaarheid worden toegepast, met, als gevolg, de nietigheid van de overeenkomst in haar geheel.

De afspraak «de quota litis» is een bijzondere vorm van vergelding.

Deze gewoonlijk door de zaakgelastigden gedane afspraak is het misdrijf dat voorzien is bij artikel I.

Moest het gebeuren dat een dergelijke afspraak door iemand die «wettelijk bevoegd» is werd afgesloten, dan zou het tuchtreglement volstaan om ze te straffen, zonder dat het noodig zou zijn wetsbepalingen in dien zin te voorzien (zie, omtrent het buitengewoon geval dat een lid van de balie betreft, artikel 36 van het decreet van 14 December 1810).

* * *

De laatste vier artikelen van het ontwerp wijzigen sommige wetsartikelen die betrekking hebben op de vertegenwoordiging van de partijen en op de pleidooien voor de onderscheiden rechtscolleges.

De voorgestelde bepalingen werden derwijze geformuleerd dat zij de eischen van de rechtsbedeeling met de rechtmatige belangen van de private personen overeenbrengen.

Een wijziging van artikel 62 van de organieke wet op de werkrechtscollèges is niet voorgesteld geworden omdat dit rechtscollege een bijzondere procedure volgt welke het weinig geraden schijnt te wijzigen, zonder die bijzondere wetgeving grondig om te werken.

Om te voorkomen dat arbeiders het loon van een dag arbeid zouden moeten verliezen of dat hun om eene of andere onbeduidende betwisting, zelfs ter verzoening, overdreven kosten zouden worden opgelegd (wet van

25 Maart 1841), laten de artikelen 4 tot 6 aan den echtgenoot, aan de bloedverwanten en aan de aanverwanten, enz., toe partijen voor den vrederechter en voor de rechtbank van koophandel te vertegenwoordigen.

Geen bezwaar scheen er te bestaan in het feit dat sommige ondernemingen, zooals de verzekeringsmaatschappijen, enz., verder worden gerechtigd de invordering van hun schuldvorderingen te doen vervolgen door houders van een volmacht gekozen onder de leden van hun personeel.

De toelating van de beheerders en zaakwaarnemers van rechtspersonen, zoomin als de toelating van de personen die partij zijn in de zaak en een gemeenschappelijk belang hebben met de vertegenwoordigde partij, lijken tot geen tegenwerpingen aanleiding te geven. Het kan hier trouwens enkel gaan om beheerders en zaakwaarnemers die door een overeenkomst er mede belast zijn den rechtspersoon in rechte te vertegenwoordigen.

Inderdaad, de wettelijke vertegenwoordigers van een privaatrechtelijk of publiek-rechtelijk rechtspersoon of van een onbekwaam persoon, hoeven niet toegelaten te worden. Zoodra die vertegenwoordigers, bekleed met een hoedanigheid die zij op grond van de wet of van de statuten bezitten, voor de balie verschijnen, is het de rechtspersoon of de onbekwame zelf die verschijnt.

Het wetsontwerp is strenger opgetreden waar het gaat om de wijziging van artikel 152 van het Wetboek van Strafvordering.

Inderdaad, wat de verdachten betreft, kan men beweren, sedert de invoering van het beginsel dat bepaalde vorderingen tot straf kunnen vervallen door de betaling van een geldsom, dat het meerendeel van de zaken van gering belang buiten de terechtzitting worden afgewikkeld. Wanneer dit niet kan gebeuren, hetzij omdat er aan een derden persoon eenig nadeel werd berokkend, hetzij omdat de overtreder weigert de door het openbaar ministerie voorgestelde som te betalen, hetzij nog omdat het gerechtelijk verleden van den overtreder de toepassing van bedoelden gunstmaatregel in den weg staat, is de verschijning volgens de wettelijke vormen geboden zoowel in het belang van de strafbedeeling als in het belang van den benadeelden derde.

Het nieuw artikel treft aan den anderen kant een nauwkeurige regeling op het stuk van de vertegenwoordiging der burgerlijke partijen of de burgerlijk verantwoordelijke partijen, welke vertegenwoordiging tot op heden nog niet uitdrukkelijk door een wettekst bepaald was omschreven.

De voorgestelde bepaling laat den rechter vrij te bevelen dat de beklaagde in persoon verschijnt (zie in verband hiermede de bepaling van artikel 185 van het Wetboek van Strafvordering betreffende de zaken waar in geen gevangenisstraf kan worden uitgesproken).

* * *

Slechts enkele uitdrukkingen behoeven nadere toelichting.

Artikel één. — «Gewoonlijk». Dit woord dient verstaan met de traditioneele beteekenis die de rechtspraak er aan geeft.

«Consult geven met het oog op de verdediging van een partij». Deze woorden veronderstellen dat de cliënten worden ontvangen en dat hun schriftelijk of mondeling voorlichting wordt gegeven met het oog op de procesvoering. (Zie in verband hiermede het decreet van 14 December 1810, artikel 36).

Zodoende wordt buiten de toepassing van den tekst gehouden, de bemoeiing van de gespecialiseerde personen wier advies wordt gevraagd omtrent zaken die niets gemeens hebben met een geschil of aan wie een raad van louter technischen aard wordt gevraagd: als daar zijn architecten, de aannemers, de aktuarissen, de

rekenplichtigen, enz. Hetzelfde geldt voor de raadplegingen van uitsluitend doctrinalen of wetenschappelijken aard zooals die welke soms door hoogleeraren worden gegeven.

De bestuurder of de beambte van den dienst der geschillen bij een bank, een verzekeringsmaatschappij of eenige andere onderneming, heeft geen cliënten. Verbonden als hij is door de bepalingen van een bedienden-arbeidscontract, beperkt hij er zich bij zijn patroon voor te lichten en handelt hij naar dezès onderrichtingen. Hij evenmin moet worden beschouwd als iemand die consult geeft volgens de beteekenis van dit artikel.

«Partijen». Volgens de algemeene opvatting van het ontwerp, geldt het hier de personen die tusschenkomen in een zaak waaromtrent een geschil bestaat of welke tot een geschil aanleiding kan geven. De ontworpen wet wijzigt in geen deele de vertegenwoordiging van partijen bij een authentieke akte. De vertegenwoordiging bij voorbeeld, van iemand die verschijnt bij een voor een notaris verleden akte, zal, zooals thans het geval is, geldig zijn.

«In rechten pleiten». Deze woorden veronderstellen dat de pleidooien worden gehouden voor een rechtscollège dat door de wet is ingericht. Het recht om voor scheidsmannen te pleiten wordt niet gewijzigd.

«Wettelijk bevoegd» is hij die, volgens de wet, onbekwaam is geacht om raad te geven, om te pleiten, enz. In dit geval zijn, benevens den advocaat, de pleitbezorgers, de rechters of sommige ambtenaren in verschillende gevallen (wat laatstbedoelde betreft, zie de wet van 18 Juni 1869, art. 177); zelfs sommige private personen mits toelating van den rechter (Hof van Assisen, artikel 295 van het Wetboek van Strafvordering; drukpersmisdrijven, wet van 6 April 1847, art. 7 en de er mede verband houdende bepalingen; het Militair Gerechtshof, onderrichting van 20 Juli 1814, art. 122; de Krijgsraad, koninklijk besluit van 9 November 1830, art. 2); de notaris, als wettelijk raadsman van de partijen (zie «Répertoire Pratique du Droit belge, V^o Notaire, n° 2064; vergelijk in verband hiermede de term «recevoir» in artikel I van de wet van 25 Ventose, Jaar XI, de wet van 31 Augustus 1891, art. 4, samen met artikel 2, 2° alinea, 1° van het Koninklijk besluit van 27 November 1928 op het notarieel tarief); de deurwaarder die overeenkomstig de traditie bij gelegenheid eveneens zijn cliënten voorlicht, enz.

Artikel 3. — Het meerendeel van de uitdrukkingen zijn overgenomen uit artikel 185 van het Wetboek van Strafvordering. Hun beteekenis is dus reeds door de praktijk en de rechtspraak vastgelegd.

«Schriftelijke volmacht». Bekrachtiging van de praktijk ingevoerd door een circulaire van het Ministerie van Justitie dd. 10 Mei 1932.

WETSONTWERP

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil!

Op de voordracht van Onzen Minister van Justitie, Wij hebben besloten en Wij besluiten:

Onze Minister van Justitie is gelast, in Onze Naam, bij de Wetgevende Kamers het ontwerp van wet in te dienen, waarvan de tekst volgt:

Eerste artikel. — Met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden en met geldboete van zes en twintig frank tot duizend frank, of met een van die straffen alleen, wordt gestraft hij die gewoonlijk, mits welke vergelding ook, zich in het beroep van advocaat innemt door consult te geven met het oog op de verdediging van een partij, door partijen te verzoenen, of

door voor haar in rechten te pleiten, zonder voor die handelingen wettelijk bevoegd te zijn.

In geval van herhaling worden de gevangenisstraf en de geldboete samen opgelegd.

Er is herhaling wanneer de overtreder, in den loop van de vijf jaar die voorafgaan, een veroordeeling ter zake van overtreding van dit artikel heeft ondergaan.

Hoofdstuk VII van Boek I en artikel 85 van het Wetboek van Strafrecht zijn op die misdrijven van toepassing.

Art. 2. — Elk beding dat het vergelden van een zelfs alleenstaand feit, als bedoeld bij het vorig artikel, ten doel heeft, wordt als niet geschreven beschouwd.

Al hetgeen betaald werd ter voldoening aan dergelijk beding, kan teruggevorderd worden.

Art. 3. — Artikel 152 van het Wetboek van Strafvordering is opgeheven en door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 152. — De gedaagde, de burgerlijke partij en de burgerlijk verantwoordelijke partij verschijnen hetzij in eigen persoon, hetzij in den persoon van hun niet uit den echt of van tafel en bed gescheiden echtgenoot, van een pleitbezorger of een advocaat houders van een schriftelijke volmacht. De rechter kan evenwel bevelen dat de beklagde in persoon verschijnt ».

Art. 4. — Artikel 9 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd bij artikel 1 van 't Koninklijk besluit N° 300 van 30 Maart 1936, is opgeheven en door de volgende bepaling vervangen :

« Artikel 9. — Op den dag die door de dagvaarding is vastgesteld of waaromtrent tusschen partijen werd overeengekomen, verschijnen deze in eigen persoon of in den persoon van hun gemachtigden.

Mogen enkel als gemachtigde de partijen vertegenwoordigen of voor haar pleiten :

1° de advocaten en de pleitbezorgers, houders van de stukken,

2° de personen die voorzien zijn van een bijzondere machtiging welke kan gegeven worden onderaan op het origineel of op het afschrift van de dagvaarding, en die door den rechter in elke zaak speciaal toegelaten worden.

Kunnen evenwel enkel als gemachtigde worden toegelaten, de niet uit den echt of van tafel en bed gescheiden echtgenoot, de bloedverwanten of aanverwanten van de partijen, de leden van hun personeel of alle andere personen die partij in de zaak zijn en er een gemeenschappelijk belang in hebben, alsmede de beheerders en zaakwaarnemers van rechtspersonen.

Partijen kunnen schriftelijke conclusiën nemen zonder dat zij er toe gehouden zijn ze te doen beteekenen. »

Art. 5. — Artikel 421 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, gewijzigd bij artikel 20 van het koninklijk besluit n° 300 van 30 Maart 1936, wordt aangevuld door de volgende bepaling : « Enkel de niet uit den echt of van tafel en bed gescheiden echtgenoot, de bloedverwanten of aanverwanten van partijen, de leden van hun personeel of alle andere personen die partij in de zaak zijn en er een gemeenschappelijk belang in hebben, alsmede de beheerders en zaakwaarnemers van rechtspersonen kunnen als gemachtigde worden toegelaten ».

Art. 6. — Artikel 62 van de wet van 18 Juni 1869, herdrukt krachtens het koninklijk besluit van 22 Februari 1892, is door de volgende bepaling aangevuld :

« Enkel de niet uit den echt of van tafel en bed gescheiden echtgenoot, de bloedverwanten of aanverwanten van partijen, de leden van hun personeel of alle andere personen die partij in de zaak zijn en er een gemeenschappelijk belang in hebben, alsmede de be-

heerders en de zaakwaarnemers van rechtspersonen kunnen als gemachtigde worden toegelaten ».

Gegeven te Brussel, den 21ⁿ December 1939.

BALIELEVEN

Wij ontvangen het hieronderstaande schrijven vanwege enkele vooraanstaande leden der Balie van Gent. Met het grootste genoegen nemen wij den tekst ervan op.

* * *

Gent, den 17ⁿ Januari 1940.

Geachte Heer Hoofdopsteller,

In het nr 14 — 9e jaargang van het « Rechtskundig Weekblad », lezen wij, in eene mededeeling van Mter Van Hemelryck aangaande den « toestand van de gemobiliseerde advocaten », dat « sommige Balies, zooals deze van Gent, tot nu toe geen anderen maatregel genomen hebben dan wel de stagisten aan te zetten om volstrekt regelmatig de zittingen van het Bureau voor Kosteloze Raadpleging bij te wonen en verder hunnen toestand op militair gebied aan den Stafhouder bekend te maken. »

Het weze ons toegelaten U te wijzen op de volstrekte onnauwkeurigheid dier bewering wat aangaat de Balie van Gent.

Wij verzenden, onder meer, naar het nr 2 — 9e jaargang, bladz. 64 van het Rechtskundig Weekblad zelf, in hetwelke de volledige tekst opgenomen wordt van eenen omzendbrief gestuurd rond 11 September 1939 door de Vlaamsche Conferenties der Balie van Gent, aan al hare leden, en waarin beroep gedaan wordt op hunne belanglooze medewerking om de voortzetting der zaken der gemobiliseerde confraters te verzekeren alsook de raadplegingen van hun cabinet waar te nemen.

De Fransche Conferentie onzer Balie nam insgelijks een dergelijk initiatief.

De Raad der Orde, zijnerzijds, bleef niet onverschillig aan den uitzonderlijken toestand geschapen door den Europeeschen oorlog en stichtte in October 11. een « Comiteit van onderlinge beroepshulp », samengesteld uit de ondergeteekenden en gelast al de middelen te onderzoeken en in 't werk te stellen geschikt om « de confraterneele solidariteit, welke altijd bij de Balie geheerscht heeft, werkdadig te maken ».

Zoowel zedelijke steun als stoffelijke bijstand vallen binnen de werkzaamheid van deze Commissie, en de volledigste bescheidenheid is een der voorwaarden welke haar uitdrukkelijk opgelegd zijn. De Commissie vergadert regelmatig en meer dan eens is reeds beroep gedaan op hare tusschenkomst. Wij voegen bij dezen brief den omzendbrief die hare stichting en haar doel ter kennis bracht van onze confraters.

Wij durven verhoppen, geachte Heer Hoofdopsteller, dat gij deze terechtwijzing zult willen opnemen in het aanstaande nummer van het Rechtskundig Weekblad, en bieden U, intusschen, de verzekering onzer gevoelens van oprechte hoogachting.

Georges Würth.
Leon Hebbelynck,
gewezen stafhouder.
Jozef Zenner.

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

De Vlijt, Nationalestr., 46, Antwerpen, A. Somville, best.